

Svenske Åsa Linderborg er kendt som en kontroversiel og respekteret debattør, der aldrig er bange for at gå mod strømmen.

Alene i stormen

Åsa Linderborg har i mange år været med til at sætte dagsordenen i den offentlige debat, både i hjemlandet Sverige og i Skandinavien. En personlig krise får hende til at sætte spørgsmålstegn ved meget af det, hun altid har troet på.

Af Christina Wex
Foto Martin Reinhard

Der er sket meget i Åsa Linderborgs liv, siden sidste punktum blev sat i bogen ”Året med 13 måneder”. Den beskriver i dagbogsform den tid, hvor #MeToo-bølgen skyller ind over svensk kulturliv. Hun skal snart være mormor, hendes mor er ramt af alvorlig sygdom, hun har forladt sin chefstilling for en friere rolle på den avis, der har været hendes arbejdsplads i 12 år – og hun har fundet kærligheden igen. Mest af alt har hun forandret sig som menneske. ”Mange siger, at de er glade for at have været igennem en krise, for det giver ny indsigt. Sådan har jeg det ikke, men jeg er bevidst om, at jeg er blevet et bedre menneske. Roligere, mere ydmyg, mere taknemmelig for livet. Jeg er heller ikke ligeså sulten efter at bevise mit værd. I dag ved jeg, at min værdi som menneske ikke ligger i mit arbejde.”

Forladt som barn
Da Åsa var lille, forlod hendes mor familien og efterlod sin 6-årige datter hos faren. Han var metalarbejder på det lokale stålværk i Västerås, alkoholiker og fattig.

”Jeg ejede ét par bukser og to bluser, vi havde ikke noget sengetøj og ingen hygiejne.” Barndommen satte dybe spor i Åsas sjæl. Hun blev den dygtige pige, der skulle lykkes. Og det gjorde hun. Løftede sig ved egen kraft op i en privilegeret socialklasse, fik en ph.d. i historie og en stilling som kulturchef på Aftonbladet, en af Sveriges to største tabloidaviser. En magtposition, hvorfra hun i høj grad var med til at sætte dagsordenen i den offentlige debat, også i Danmark, hvor hun har en klumme i Information

”Jeg har fået meget mere kærlighed fra dem, der læser mig, end fra dem, der lever sammen med mig.”

Åsa Linderborg

og et radioprogram på P1. Hun er kontroversiel og respekteret. Ofte har hun stået alene, for hun er ikke bange for at gå mod strømmen.

Advarede mod en farlig tendens

Det gør hun også i 2017. #MeToo-bølgen tager sit udgangspunkt netop på Linderborgs arbejdsplads, da en kvindelig skuespiller anklager Linderborgs kollega for voldtægt. I løbet af meget kort tid løber det løbsk i pressen, mænd hænges offentligt ud, heriblandt flere kendte kulturpersonligheder. ”Alle løb i samme retning. For medicinerne handler alt om at sælge aviser og få clicks. Jeg syntes, det var farligt og forsøgte at råbe vagt i gevær. Jeg skrev om presseetik, retssikkerhed og faren ved kun at se kvinder som svage ofre,

men jeg var meget alene med mine synspunkter.” For Åsa Linderborg var det et backlash for kvinder og en underminering af de kvinder, der oplever alvorlige seksuelle krænkelse. ”Jeg ønsker, at kvinder skal betragtes

som mennesker på lige fod med mænd. Vi er gode og onde, vi er svage og viljestærke, ambivalente og beregnende, præcis som mænd. Og vi bruger også vores seksualitet til at opnå det, vi gerne vil.”

Tabte hovedet

På et tidspunkt rammer anklagerne den administrerende direktør for Stockholms Stadsteater. Han fratræder sin stilling, mens Aftonbladet researcher på historien. Selv skriver Åsa Linderborg en artikel, der beskriver de problemer, hun mener at vide eksisterer under hans ledelse. Den er voldsomt aggressiv og vred, kan hun se, når hun i dag kigger tilbage. ”Jeg kan faktisk ikke rigtig huske at have skrevet den. Det er en periode, der står tåget i min bevidsthed. Jeg var utroligt udkørt og stresset, vred på min arbejdsplads, som forholdt sig passivt til de anklager, der blev rettet imod den, og rasende på de andre medier, som kastede sig over Aftonbladet som ulve. Og så var jeg bekymret for mit parforhold for jeg kunne mærke, at min mand var fraværende.” Ingen tager umiddelbart notits af artiklen. For teaterchefen små fire måneder senere begår selvmord.

Skamfuldt at blive forladt

Pludselig anklages Linderborg for at være skyld i selvmordet. Af de selvsamme medier, som har hængt adskillige mænd ud ved navns nævnelse. Og af teaterchefens hustru, som er en internationalt kendt operasangerinde. ”Jeg tabte hovedet og gjorde præcis, hvad jeg havde advaret om. Jeg gjorde som de andre. Forskellen var, at den mand, jeg havde skrevet om, tog sit eget liv.” Hun oplevede ingen selvransagelse blandt sine kolleger i den svenske presse. ”Ingen anden journalist har efterfølgende sagt: vi begik også fejl. Jeg stod helt alene. Jeg ved, at jeg ikke slog manden ihjel, men jeg var skyldig i at skrive en tekst, der var helt vanvittig.” Der var ingen at søge trøst hos. Hendes søn var netop flyttet hjemmefra, og fire dage før selvmordet var hun blevet forladt af sin mand. Næsten uden ord. ”Det skete, to måneder før jeg fyldte 50. Det er en ubarmhjertig alder at blive forladt i – nærmest skamfuldt. Jeg følte mig uendelig gammel, grim og passé. Pludselig blev jeg opmærksom på, at min krop var i forfald, og jeg tænkte; hvilken mand vil nogensinde se noget smukt i den?”

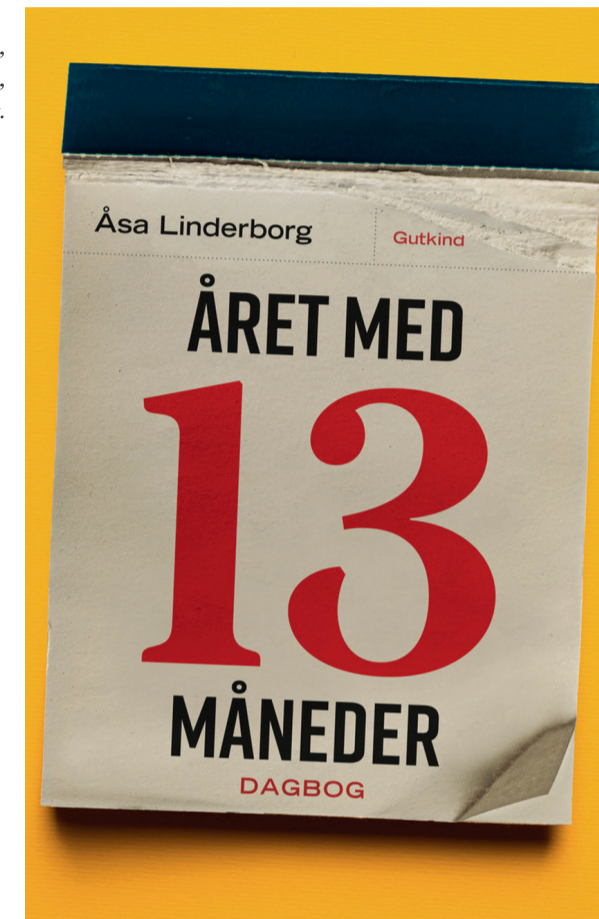
Ensom i stormen

Oplevelsen udløste en eksistentiel krise i Åsa Linderborg, som menneske og som journalist. En naturlig måde at bearbejde den på var ved at skrive om den. ”Meget få journalister i verden har oplevet det, som jeg oplevede, og derfor var det vigtigt at fortælle om. Alle journalister ved, at man indimellem skriver noget, som gør andre mennesker kede af det. Medierne er nødt til at være meget mere bevidste om deres ansvar.” Hun var klar over, at hun aldrig igen kunne skrive om #MeToo eller om selvmordet på en objektiv måde. ”Jeg måtte gøre det modsatte, gøre det så privat og personligt som muligt. Derfor tog jeg udgangspunkt i min dagbog. Det var også en måde at bearbejde sorgen på.” I bogen flettes de private og professionelle begivenheder sammen, næsten som en roman. ”Bogen tog udgangspunkt i mit professionelle liv, men kom til at handle om mange andre ting; om at være kvinde, om børn, der flytter hjemmefra og det savn efter dem, der for evigt lever i en, om at fylde 50, blive forladt og føle sig gammel og grim. Og om at blive så helt utroligt uheldig,

En personlig krise lærte Åsa Linderborg, at hendes værdi som menneske ikke ligger i hendes arbejde.

”Året med 13 måneder” handler om, hvad der skete i Sverige, da #MeToo-bølgen gik i gang.

samtidig med at jeg i offentligheden skulle være den her kvinde, som tog alle slag. Det var meget ensomt.”

Hvad betyder vi for andre?

Bogen blev først mødt med kritik. Man mente, at Åsa Linderborg burde bede om tilgivelse. Siden vendte stemningen, nu omtales den med respekt. Men hvilken pris betaler man for at blotte sig på et tidspunkt, hvor man er allermost sårbar? ”Det er anstrengende, at så mange mennesker har stærke holdninger til mig. Det er klart, at jeg helst ville være et menneske, som alle elskede, men sådan fungerer det ikke.” Hun ler. Ofte. Varmt, åbenhjertigt og uden selvhøjtidelighed. I bogen stiller hun i et mørkt øjeblik sig selv spørgsmålet: ”Hvad betyder jeg for andre?” ”Ja, det tør jeg ikke engang tænke på. Uanset hvad man har udrettet i livet, ved man ikke, om man har haft en reel betydning for andre.” Et andet spørgsmål, der tynger, er, om en kvinde, der er blevet forladt i hendes alder, nogensinde genvinder sin værdighed. Svaret er heldigvis ja. ”Kærligheden har været mit store problem. Jeg mislykkes med mine relationer, fordi jeg bare arbejder.

Det er arbejderklassearven. Jeg skal hele tiden bevise mit værd, men det handler også om, at jeg har fået større bekræftelse fra mine læsere end fra mine mænd. Jeg har fået meget mere kærlighed fra dem, der læser mig, end fra dem, der lever sammen med mig. Det er sørgeligt at sige det, men sådan er det.” I dag har hun, til trods for at hun svor, aldrig igen at lukke en mand ind i sin liv, mødt kærligheden på ny. Manden, hvis navn hun endnu ikke har lyst til at dele med offentligheden, deler ikke hendes politiske overbevisning, men pludselig er det ikke længere så vigtigt. ”Man lærer med tiden, at man ikke behøver mene det samme for at kunne lide hinanden.”

”Det er klart, at jeg helst ville være et menneske, som alle elskede, men sådan fungerer det ikke.”

Åsa Linderborg

Blå bog

Åsa Linderborg
Født 1968
Har en ph.d. i historie
Seniorreporter på Aftonbladet, tidligere kulturchef igennem 10 år
Forfatter til Mig ejer ingen, Året med 13 måneder, Det populistiske manifest
Skriver klummer i Information
Medvirker i radioprogrammet Norsken, Svensken og Dansken på P1